

rende faktorer, der kan være egnede til at indgå i beregninger af konjunkturregulerede vederlagsydelser, kan fremhæves:

- a) Kapitelstakst som afregningsgrundlag for ydelser, der er fastsat til visse mængder af byg eller anden kornsort, eller anden officiel prisnotering som afregningsgrundlag for ydelser, fastsat efter andre varer.
- b) Udbetaling af en halvårlig på grundlag af det afståede areals til enhver tid ansatte grundværdi beregnet ydelse til berigtigelse af den del af købesummen, som svarer til arealets grundværdi ved afståelsen. Denne ydelse, der med de eventuelt fornødne begrænsninger vil kunne beregnes på tilsvarende måde som den i statshusmandsloven omhandlede 4 pct. jordrente, vil yderligere kunne konjunkturreguleres efter de for statshusmænds rentebetaling gældende regler om konjunkturbestemt rente på grundlag af landbrugets forrentningsprocent.
- c) Berigtigelse af en del af købesummen ved en årlig ydelse, der i et ved jordafståelsen fastlagt talmæssigt forhold udregnes hvert år direkte på grundlag af det landøkonomiske driftsbureaus opgørelse af det gennemsnitlige nettoudbytte pr. hektar for det eller de nærmest forudgående regnskabsår.

I det omfang, konjunkturtilpasning af vederlagsydelser for et afstået areal måtte blive baseret på det pågældende areals fremtidige grundværdi til enhver tid eller reguleret på grundlag af særlige vurderingstekniske ansættelser og beregninger, f. eks. af grundbeløbet eller afgiftspligtig grundstigning, vil der, dersom arealet efter udstykninger og sammenlægninger kommer til at indgå som bestanddel af andre ejendomme ved disses vurdering til ejendomsskyld, ikke i de officielle vurderinger m. v. findes grundlag for vederlagsydelsens beregning. Det samme vil være tilfældet, såfremt en fremtidig lovgivning om beskattningen af fast ejendom ændrer de vurderingsregler, hvorpå den konjunkturregulerede vederlagsydelse er baseret. Det vil derfor, for så vidt vederlagsydelser for et afstået areal knyttes til det pågældende areals fremtidige grundværdi m. v., være nødvendigt, at der til enhver tid foreligger særskilte vurderinger m. v. for de pågældende arealers vedkommende, hvorfor det foreslås pålagt vurderings- og ligningsmyndighederne i det for vederlagsydelsernes beregning i sådanne tilfælde fornødne omfang at foretage særskilte vurderinger m. v. af de omhandlede arealer. I forbindelse hermed foreslås en bestemmelse til sikring mod, at et sådant areal eller en del deraf ved for-

ening med anden jord mister sin selvstændige matrikelbetegnelse.

Ved bestemmelserne i *stk. 3* åbnes adgang for staten til uanset reglerne i statshusmandsloven at betinge sig jordrentesvarelse og konjunkturbestemt rentebetaling af de afhændede jorder, herunder stamparceller, efter de foran omhandlede regler. Staten vil derved have mulighed for i væsentlig grad at inddække sig mod tab ved konjunkturregulerede vederlagsforpligtelser efter reglerne i *stk. 2*.

Til afsnit C.

Dette afsnit indeholder dels de til lovreglernes gennemførelse fornødne bemyndigelser og straffebestemmelser, dels bestemmelser af almen betydning for de af lovforslaget omfattede sammenslutninger og institutioner.

Til § 5.

I oprettelsesbreve og fundatser for en del stiftelser indeholdes bestemmelser, der enten direkte forbyder salg af stiftelsernes jorder eller dog forudsætter, at disse bevares i stiftelsernes eje. Tilsvarende regler kan være fastsat i et selskabs eller anden sammenslutnings vedtægter.

For at gøre det muligt for sådanne stiftelser og sammenslutninger at afhænde landejendomme vil det være nødvendigt at skabe hjemmel for at fravige de nævnte fundatsbestemmelser m. v., og en hertil sigtende bestemmelse er udformet i forslagets § 5, *stk. 1*.

Det bemærkes i denne forbindelse, at der foreligger tidligere eksempler på, at der ved lov er tilvejebragt hjemmel for at fravige kgl. konfirmerede fundatser. I en lov af 21. juni 1854, §§ 1 og 4, (ophævet ved lov nr. 241 af 7. juni 1952 § 12) fik besiddere af len, stamhuse og fideikommissar samt bestyrere af offentlige stiftelser, kirker, hospitaler og klostre m. v. ret til „uden særlig bevilling og uden hensyn til de derimod stridende bestemmelser i erektionsbreve at afhænde“ det institutionen tilhørende bøndergods. Fra nyeste tid kan henvises til lov nr. 139 af 1. maj 1954 om familiefideikommissars overgang til fri ejendom. Ved denne lovs gennemførelse har lovgivningsmagten lige så lidt, som tilfældet var med hensyn til lensafsløsningsloven nr. 563 af 4. oktober 1919, følt sig bundet af oprettelsesdokumenterne, hvad enten disse var forsynet med kgl. konfirmation eller ej.

Bestemmelsen i forslagets § 5, *stk. 2*, som man har anset for en i hensynet til stiftelserne og sammenslutningerne begrundet konsekvens af lovforslaget, bliver i første række af betydning, når en